

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

III. ÚS 218/2013-14

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 11. júna 2013 predbežne prerokoval sťažnosť A. H., Bratislava zastúpenej advokátom JUDr. P. A., Advokátska kancelária, B., vo veci namietaného porušenia jej základných práv podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky, čl. 36 ods. 1 Listiny základných práv a slobôd a práva podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd rozsudkom Krajského súdu v Bratislave sp. zn. 3 To 128/2011 z 13. marca 2012 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť A. H. o d m i e t a ako zjavne neopodstatnenú.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 6. júna 2012 doručená sťažnosť A. H., B. (ďalej len „sťažovateľka“), vo veci namietaného porušenia jej základných práv podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“), čl. 36 ods. 1 Listiny základných práv a slobôd (ďalej len „listina“) a práva podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) rozsudkom Krajského súdu v Bratislave (ďalej len „krajský súd“) sp. zn. 3 To 128/2011 z 13. marca 2012.

Z obsahu sťažnosti a jej príloh vyplýva, že sťažovateľka bola rozsudkom Okresného súdu Pezinok (ďalej len „okresný súd“) sp. zn. 1 T 229/2008 z 10. januára 2011 uznaná vinnou z trestného činu ublíženia na zdraví podľa § 224 ods. 1 a trestného činu neposkytnutia pomoci podľa § 208 zákona č. 140/1961 Zb. Trestný zákon v znení neskorších predpisov (ďalej len „Trestný zákon“). O podanom odvolaní sťažovateľky rozhodol krajský súd uznesením sp. zn. 3 To 128/2011 z 13. marca 2012, ktorým toto odvolanie ako nedôvodné podľa § 319 zákona č. 301/2005 Z. z. Trestný poriadok v znení neskorších predpisov (ďalej len „Trestný poriadok“) zamietol.

Sťažovateľka v sťažnosti namietala, že označeným rozhodnutím krajského súdu došlo k porušeniu jej základných práv zaručených čl. 46 ods. 1 ústavy, čl. 36 ods. 1 listiny a jej práva zaručeného čl. 6 ods. 1 dohovoru dôvodiac, že závery rozhodnutia krajského súdu (ako aj prvostupňového rozhodnutia, s ktorým sa krajský súd stotožnil) sú arbitrárne, rozporné so základnými pravidlami logiky a právneho poriadku, porušujúce jej právo na „*riadny a spravodlivý proces*“, a teda z ústavného hľadiska neospravedliteľné. Podľa názoru sťažovateľky možno na základe odôvodnenia uznesenia krajského súdu konštatovať, že odvolací súd nerozhodol vecne správne, keďže nesprávne aplikoval dve zo základných zásad trestného konania, a sice zásadu prezumpcie neviny a zásadu voľného hodnotenia dôkazov.

Sťažovateľka svoje námietky opierala o túto argumentáciu:

«1/ K najvýraznejšiemu prejavu svojvôle súdov pri hodnotení dôkazov došlo zrejme pri vyhodnocovaní príčinnej súvislosti medzi dopravnou nehodou a zranením poškodeného.

Súd tvrdošijne zotrval na svojom závere o existencii tejto príčinnej súvislosti, hoci v konaní boli predložené tri znalecké posudky, z ktorých iba jeden pripustil možnosť zranenia v dôsledku nehody, a aj to iba špecifickým spôsobom, ktorý v konaní nebol preukázaný.

Súd svoj záver založil práve na v tejto otázke osamotenom znaleckom posudku MUDr. M., ktorý nevyvrátil, že zranenie poškodeného mohlo vzniknúť aj pôsobením priameho násillia, bez rany ale s modrinou a pripustil, že zranenie poškodeného mohlo vzniknúť aj nárazom spätného zrkadla uvedeného motorového vozidla do predlaktia. Tieto konštatovania znalca sú podľa súdu podporované aj výpoveďou svedkyne N., ktorá uviedla,

že po náraze s vozidlom jej syn zoskočil z bicykla, sadol si na trávu a kričal, že ho bolí ruka, pričom mal zlomené kosti. Uvedený záver súdu potvrdzuje vo svojej výpovedi aj svedok B., ktorý uviedol, že po tom, ako dobehol po nehode ku poškodenému, bolo vidieť, že tento má zlomenú ruku v dolnej časti predlaktia.

Výsledky dokazovania však v rozpore s tvrdeniami súdov nesvedčia pre záver, že by R. N. utrpel zranenie „zlomeninu oboch kostí ľavého predlaktia s posunom úlomkov a so skrátením“ pri dopravnej nehode. V konaní bol pribratý znalec z oboru zdravotníctva za účelom posúdenia rôznych otázok a okrem iného aj posúdenia „akým spôsobom poranenie poškodeného vzniklo“. Znalec Doc. MUDr. M., CSc. v posudku na str. 4 v bode 5. uviedol, že „Zatvorené zlomeniny takého typu, ako utrpel poškodený spravidla vznikajú nepriamym mechanizmom najmä po páde na dlaň vystretej končatiny. Nie je vylúčený vznik ani priamym účinkom násilia. Rana spôsobená takýmto priamym nárazom na predlaktí sa nezistila. Vytvorený následok nie je tak charakteristický aby sa len podľa neho dalo jednoznačne vyjadriť o mechanizme úrazu. Chlapec mal sedieť na bicykli do ktorého narazilo auto. Svedkyňa matka neuviedla že by bol poškodený s bicykla spadol. Znalec nemal možnosť oboznámiť sa s fotografickou dokumentáciou prípadu. Nateraz sa preto nemôže vyjadriť či zlomeniny vznikli priamym nárazom do predlaktia alebo pádom.“

Znalec nevidel, ako sám priznal, RTG snímky, čo je podľa obžalovanej vážny nedostatok pokiaľ sa znalec mal vyjadriť k povahe zranenia. Znalec pri výpovedi pred súdom uviedol, že v záznamoch od lekára sa nenachádza konštatovanie o krvnej podliatine, čo je sprievodným znakom priameho nárazu na ruku. Znalec rovnako pripustil možnosť, že zranenie mohlo vzniknúť nárazom spätného zrkadla motorového vozidla do predlaktia.

Výsledky dokazovania svedčia o tom, že chlapec z bicykla nespadol a tak zranenie nemohlo vzniknúť pádom na dlaň vystretej končatiny (tak napokon vypovedala aj svedkyňa -matka - poškodeného).

Dokazovaním nebolo preukázané, že by došlo k nárazu ruky do spätného zrkadla na aute alebo inej časti auta. Pokiaľ súd z takejto domnienky vychádzal, nielen že porušil zásadu „in dubio pro reo“, ale svojvoľne si dotvoril skutkový stav bez akýchkoľvek dôkazov. Navyše, rýchlosť do 3 km/h nemohla mať za následok taký náraz, ktorý by viedol k takej zlomenine. Ide o bežnú rýchlosť chodca. Ak by tomu tak bolo tak potom by sa prakticky každý pád pri športovej aktivite, kedy človek vyvinie podstatne vyššiu rýchlosť, musel

automaticky končiť zlomeninou. Pritom matka R. N. tvrdí, že po tom ako predným kolesom narazila do auta riadítka na bicykli sa vytočili doľava. Za danej situácie v žiadnom prípade nemohlo auto spätným zrkadlom naraziť do ľavej ruky R. N. a spôsobiť mu tak zranenie. Ak zrkadlo narazilo do ruky chlapca, tak mohlo naraziť iba do pravej ruky, ale tá zranená nebola.

Ani skutočnosť, že spätné zrkadlo na aute bolo prasknuté, neznamená to, že sa tak stalo v dôsledku nárazu do ruky chlapca. Vychádzajúc z fotografií č. 4 a 10 urobených pri rekonštrukcii k poškodeniu spätného zrkadla došlo najskôr nárazom do riadítok bicykla. Zranenie chlapca pri dopravnej nehode potvrdzujú iba jeho matka a svedok B. pričom vierohodnosť ich výpovedí (najmä svedka B.) je nulová. Súd a ani znalec MUDr. M. nijakým spôsobom nezdôvodnili ako a do ktorej časti auta došlo k nárazu ľavej ruky poškodeného a že by tento náraz mal za následok zlomeninu. Ak tento úrazový dej nie je preukázaný nemožno tvrdiť, že úraz poškodeného je v príčinnej súvislosti s dopravnou nehodou. Absurdný postup súdu pri hodnotení dôkazov dokresľuje tvrdenie súdu, že možnú príčinu zranenia poškodeného spôsobom ako to príkladmo popisovala sťažovateľka, považuje za absurdnú, nakoľko táto príčina nemá oporu vo výpovediach svedkov B. a N. zodpovedá doterajšiemu účelovému hodnoteniu dôkazov súdom. Odhliadnuc od (ne)hodnovernosti výpovedi, s ktorými by príklad uvádzaný sťažovateľkou mal byť v rozpore, súd najmä opomenul skutočnosť, že nie sťažovateľka ako obžalovaná mala preukazovať, ako došlo k zraneniu poškodeného ale je to vecou orgánov činných v trestnom konaní a súdu, aby bez akýchkoľvek pochybnosti preukázali ako došlo k poraneniu ruky. Len samotná účasť pri dopravnej nehody bez preukázania toho, že došlo k priamemu nárazu ľavej ruky do vozidla neznamená, že úraz vznikol v priamej súvislosti s dopravnou nehodou. Naopak vykonané dokazovanie svedčí o tom, že po náraze bicykla do auta sa riadítka na bicykli stočili doľava a ľavá ruka poškodeného tak nemohla naraziť do auta. Uvedený záver preukázal aj obhajobou predložený dôkaz - záznam zo simulácie nárazu - ktorý bol na CD nosiči predložený odvolaciemu súdu a ktorý potvrdzuje závery znalcov o tom, že ku kontaktu automobilu a ľavej ruky poškodeného prakticky nemohlo dôjsť.

2/ Sťažovateľka musí ďalej konštatovať, že Krajský súd v Bratislave nepochybil len akceptovaním arbitrárneho rozhodovania prvostupňového súdu, ale sám sa dopustil hrubej svojvôle pri posudzovaní dôkazov.

Odvolací súd celkom nepochopiteľne a irelevantne zdôrazňuje, že obhajoba nenamietala znalecký posudok MUDr. M. ešte pred prvým rozhodnutím prvostupňového súdu. Ako táto okolnosť vplýva na rozhodnutie súdu, už súd neozrejmil. Sťažovateľke však vplyv tejto okolnosti na možné závery súdu uniká. Sťažovateľka sama o sebe, ani jej právny zástupca nemajú medicínske vzdelanie, preto k relevantnému spochybneniu záverov znalca (nie k súdom zrejme preferovanému absolútnemu spochybnovaniu všetkého už z princípu) mohlo dôjsť až po konzultácii s odborníkmi. Tí, ako je známe, ale svoj vzácny čas nemôžu poskytovať na počkanie.

Treba zdôrazniť, že obhajoba v rámci prvého odvolania spochybnila závery znalca MUDr. M. a už v prvom odvolacom konaní predložila znalecký posudok MUDr. S., ktorý rovnako ako neskorší posudok MUDr. B. závery MUDr. M. vyvrátil. Tretí znalecký posudok (autor MUDr. B.) bol potom predložený až v rámci druhého odvolacieho konania práve z dôvodu, že už znalecký posudok MUDr. S. (ktorý bol aj vypočutý) logicky a odborne vyvracia nesprávnosti posudku MUDr. M. Obhajoba preto nemohla očakávať, že súd opätovne svojvoľne bude vychádzať z posudku MUDr. M. Oprávnenosť týchto očakávaní napokon potvrdil aj ďalší znalecký posudok od MUDr. B.

Uvedená nezmyselná argumentácia súdu vyznieva ešte zvláštnejšie v spojitosti s absolútnou absenciou vecnej argumentácie, keď odvolací súd sa vo všetkom iba stotožňuje, ale na námietky uvedené v odvolaní nereaguje. Ide pritom o námietky, ktoré majú zásadný význam pre rozhodnutie vo veci samej.

Rovnako argument odvolacieho súdu, že posudok predĺžený pred pojednávaním na odvolacom súde, bol vyhotovený až 8 rokov po dopravnej nehode, pričom posudok znalca MUDr. M. bol vyhotovený už 2 mesiace po nehode, nemožno uznať za logicky opodstatnený. Obaja znalci vychádzali iba zo zdravotnej dokumentácie, nie z osobne vykonaného vyšetrenia poškodeného. Závery z písomných dokumentov ale musia byť vždy totožné, či ide o posudzovanie s odstupom mesiacov alebo rokov. Naopak, posudok vyhotovený s odstupom času môže využiť a zohľadniť medicínsky pokrok a nepochybne má možnosť vychádzať z väčšej databázy poznatkov a mal by byť teda kvalitnejší.

Ak odvolací súd zdôrazňuje, že MUDr. M. mal k dispozícii popis RTG snímok, je potrebné pre objektivitu dodať, že tieto popisy mali aj ostatní znalci a najmä to, že tieto popisy neobsahujú údaje, potrebné pre posúdenie príčin vzniku poranení, tieto sa do nich

bežne ani neuvádzajú. Zostáva tak faktom (potvrdeným MUDr. S. aj MUDr. B.), že bez konkrétnych RTG snímok v danom prípade nie je možné určiť spôsob vzniku poranenia, a teda ani preukázať vinu sťažovateľky,

K porovnaniu relevantnosti znaleckých posudkov sťažovateľka dáva do pozornosti, že obaja znalci, ktorých posudky vyvracajú závery súdom preferovaného znaleckého posudku (dávam do pozornosti najmä str. 11 posudku MUDr. B.), sú znalcami z odboru úrazovej chirurgie, znalec MUDr. M. takúto odbornosť nemá. Nie je potom prekvapivé, pokiaľ museli obaja znalci konštatovať, že MUDr. M. nevykonal znalecký posudok dostatočne kvalitne. MUDr. S. v tejto súvislosti dokonca priamo uvádza, že posudok MUDr. M., resp. spôsob jeho vypracovania je s ohľadom na dobu zastaraný a nedostatočný.

3/K vyššie uvádzanému svojvoľnému hodnoteniu dôkazov súdmi, treba bezprostredne poukázať na absolútnu nehodnovernosť výpovedí svedkov N. a B.

Svedkyňa N. je matkou poškodeného a spoluzavinila (podľa názoru súdu; v skutočnosti plne zavinila) predmetnú dopravnú nehodu. Svedkyňa N. tak má nielen osobný záujem na výsledku konania, ale hodnovernosť jej v konaní prednesených tvrdení výrazne znižuje skutočnosť, že svoju výpoveď opakovane menila, a to v podstatných veciach.

Pokiaľ ide o svedka B., súdy priznávajú, že vypovedal nepravdivo o priebehu nehody, avšak táto skutočnosť ho údajne nediskvalifikuje z možnosti hodnoverne vypovedať o neskorších okolnostiach. Tento záver môže znieť logicky iba potiaľ, kým súd zatají skutočný rozmer nepravdivej výpovede svedka B. Svedok B. si pri popise nehody nepomýlil niektoré okolnosti, nepozabudol na niektoré skutočnosti, ani si v rámci prirodzenej ľudskej predstavivosti nedomyslel nejaký následok. Svedok B. sa prihlásil ako svedok a vypovedal ako svedok nehody, ktorú vôbec a ani na sekundu jej priebehu nevidel! V tejto súvislosti je potrebné zdôrazniť, že obaja dopravní znalci skonštatovali, že z pozície svedka B. fyzicky nebolo možné vidieť nehodu. Napriek tomu svedok B. opakovane súd klamal a zavádzal a snažil sa vzbudiť dojem, že nehodu videl a že bol jej priamym svedkom. V skutočnosti, pokiaľ by aj bol v blízkosti miesta nehody, mohol sa k nehode odstať až po takom čase, že jeho výpoveď by nemohla byť relevantnou ani v otázke bezprostredného priebehu udalostí po nehode.

Svedok, ktorý uvedeným spôsobom opakovane a pod prisahou výslovne klamal, nemôže byť dôveryhodný pri výpovedi v tej istej veci nielen v otázkach, pri ktorých sa jeho

krivé svedectvo preukázalo, ale ani v žiadnych iných otázkach. Takýto charakter krivej výpovede totiž priamo preukazuje vzťah svedka k jednej zo strán, či iný dôvod zaujatosti. Opak tvrdený súdom, žiaľ nemožno označiť inak ako absolútne nelogickú myšlienkovú úvahu. Z dôvodu kompaktnosti a lepšej prehľadnosti samotnej sťažnosti sťažovateľka v otázkach konkrétnych nepráv uvádzaných svedkom B. v konaní odkazuje na svoje priložené odvolanie zo dňa 25.5.2009 (časť 3/).

Z vyššie uvedených námietok je podľa sťažovateľky zrejmé, že pochybenia všeobecných súdov v danej veci vykazujú také nedostatky v skutkovom a právnom posúdení veci, ktoré svojou podstatou a rozsahom odôvodňujú záver, že zo strany súdov došlo k porušeniu základných práv sťažovateľky. Ignorovanie dôkazov (lekárskych znaleckých posudkov) či preferovanie niektorých z nich bez relevantných dôvodov (výpovede svedkov, lekársky posudok MUDr. M.), vychádzanie z neexistujúcich, resp. v spise sa nenachádzajúcich údajných dôkazov (náráz automobilu do ľavej ruky poškodeného), sú takými pochybeniami odvolacieho súdu, ktoré naplňajú znaky arbitrárnosti v rozhodovaní.»

Na základe uvedených skutočností sťažovateľka žiadala, aby ústavný súd rozhodol o jej sťažnosti nálezom, ktorým by vyslovil porušenie jej základných práv podľa čl. 46 ods. 1 ústavy, čl. 36 ods. 1 listiny a jej práva zaručeného čl. 6 ods. 1 dohovoru uznesením krajského súdu sp. zn. 3 To 128/2011 z 13. marca 2012, toto rozhodnutie zrušil, vrátil mu vec na nové konanie a priznal jej náhradu trov právneho zastúpenia.

II.

Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Sťažnosť obsahovala námietku porušenia základných práv podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a podľa čl. 36 ods. 1 listiny, ako aj práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru.

Podľa čl. 46 ods. 1 ústavy každý sa môže domáhať zákonom ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde a v prípadoch ustanovených zákonom na inom orgáne Slovenskej republiky.

Podľa čl. 36 ods. 1 listiny každý sa môže domáhať ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde a v určených prípadoch na inom orgáne.

Podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru každý má právo na to, aby jeho záležitosť bola spravodlivo prejednaná nezávislým a nestranným súdom zriadeným zákonom, ktorý rozhodne o oprávnenosti akéhokoľvek trestného obvinenia proti nemu.

Ústavný súd podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) každý návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa. Pri predbežnom prerokovaní každého návrhu ústavný súd skúma, či dôvody uvedené v § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie. Podľa tohto ustanovenia návrhy vo veciach, na prerokovanie ktorých nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú náležitosti predpísané zákonom, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

Sťažovateľka vo svojej sťažnosti formulovala námietku porušenia čl. 46 ods. 1 ústavy, čl. 36 ods. 1 listiny a čl. 6 ods. 1 dohovoru, pričom však obsahovo argumentačná podstata sťažnosti adresovanej ústavnému súdu vlastne predstavuje námietky sťažovateľky, resp. jej nesúhlas so spôsobom vyhodnotenia dôkazov zo strany konajúcich súdov, ktorý sťažovateľka označila za spôsob svojvoľný.

V nadväznosti na to považuje ústavný súd za potrebné hneď v úvode poukázať na svoju ustálenú judikatúru, podľa ktorej nie je zásadne oprávnený preskúmať a posudzovať skutkové a právne závery všeobecných súdov, ku ktorým dospeli pri interpretácii a aplikácii zákonov a ktoré sa stali základom na ich rozhodnutie, keď sa

úloha ústavného súdu obmedzuje na kontrolu zlučiteľnosti účinkov takejto interpretácie a aplikácie s ústavou, prípadne medzinárodnými zmluvami o ľudských právach a základných slobodách (podobne aj II. ÚS 1/95, II. ÚS 21/96, I. ÚS 4/00, I. ÚS 17/01, II. ÚS 231/04). Skutkové a právne závery všeobecného súdu môžu byť teda predmetom kontroly zo strany ústavného súdu vtedy, ak by vyvodené závery boli zjavne neodôvodnené alebo arbitrárne a z ústavného hľadiska neospravedliteľné a neudržateľné a zároveň by mali za následok porušenie základného práva alebo slobody (podobne aj I. ÚS 13/00, I. ÚS 20/03, IV. ÚS 43/04).

V intenciách uvedeného teda pristúpil ústavný súd k preskúmaniu namietaného rozhodnutia krajského súdu, venujúc pritom pozornosť len tej časti argumentačnej roviny sťažnosti, ktorá spĺňa ústavnoprávnu relevanciu zodpovedajúcu úlohe ústavného súdu ako nezávislého súdneho orgánu ochrany ústavnosti.

Sťažovateľka v sťažnosti vo vzťahu k posudzovanému rozhodnutiu odvolacieho súdu konkrétne prezentovala námietku absencie vecnej argumentácie odvolacieho rozhodnutia, keď sa podľa jej názoru krajský súd obmedzil len na stotožnenie sa so závermi prvostupňového rozhodnutia, avšak bez toho, aby reagoval na odvolacie námietky sťažovateľky obsiahnuté v podanom odvolaní majúce podľa sťažovateľky pre rozhodnutie zásadný význam.

Preskúmaním sťažnosti a meritórnych rozhodnutí tak okresného súdu, ako aj krajského súdu ústavný súd zistil tieto relevantné skutočnosti, ktoré boli východiskom pre jeho rozhodovanie:

Okresný súd rozsudkom sp. zn. 1 T 229/2008 z 10. januára 2011 uznal sťažovateľku vinnou zo spáchania trestných činov ublíženia na zdraví podľa § 224 ods. 1 a trestného činu neposkytnutia pomoci podľa § 208 Trestného zákona na tom skutkovom základe, že *„dňa 30.6.2004 v čase okolo 16.55 hod v D. na vozovke č. 1/63 v smere do obce R., smer na B. pred priechodom pre chodcov nevenovaním sa plne vedeniu vozidla, nesledovaním situácie v cestnej premávke a neprispôsobením rýchlosti jazdy svojim schopnostiam, vlastnostiam vozidla a iným okolnostiam, ktoré mohla predvídať, spôsobila dopravnú nehodu tým, že na motorovom vozidle zn. V. červenej farby zrazila mal. R. N., ktorý prechádzal vozovku*

z ľavej strany na pravú vo vzdialenosti minimálne 90 cm pred priedchodom pre chodcov tak, že sedel na bicykli, ktorý tlačila vedľa seba jeho matka M. N., čím bola mal. R. N. spôsobená zlomenina oboch kostí ľavého predlaktia s posunom úlomkov, ktoré si vyžadovalo dlhotrvajúce liečenie, pričom obžalovaná A. H. bezprostredne po dopravnej nehode z miesta činu ušla a neposkytla poškodenému R. N. žiadnu pomoc, hoci tak urobiť mohla, čím svojím konaním porušila ustanovenie § 4 ods. 2 písm. c/, § 15 ods. 1 zákona č. 315/1996 Z. z. o premávke na pozemných komunikáciách.“ .

V odvolaní podanom proti prvostupňovému rozhodnutiu sťažovateľka prezentovala argumentáciu, v ktorej dôvodila vecnou nesprávnosťou rozsudku danou chybnou aplikáciou zásad trestného konania (zásady prezumpcie neviny a zásady voľného hodnotenia dôkazov), čím mal podľa sťažovateľky porušiť okresný súd jej právo na spravodlivý proces, pretože podľa jej názoru „rozsudok v časti ako došlo k zraneniu mal. R. N. nemá žiadne odôvodnenie“. Sťažovateľka namietala, že sa nedopustila skutkov kladených jej za vinu, pretože podľa skutkovej vety mala „zraziť“ poškodeného, no takto použitý výraz podľa sťažovateľky je nesprávny, nezodpovedá preukázanému priebehu dopravnej nehody a navodzuje dojem, že auto narazilo do chodca, čo nie je podľa vyjadrenia sťažovateľky pravda, keďže podľa nej z dosiaľ vykonaného dokazovania vyplýva, že došlo k nárazu predného kolesa bicykla do bočnej strany auta. Sťažovateľka v podanom odvolaní ďalej spochybňovala závery znaleckého posudku znalca z odboru zdravotníctva pribratého do konania orgánmi činnými v trestnom konaní podľa § 142 Trestného poriadku (ďalej len „znalec pribratý orgánmi činnými v trestnom konaní“), keď poukazovala na odborné stanovisko znalca obstarané obhajobou, ktoré malo vyvrátiť závery znaleckého posudku znalca pribratého orgánmi činnými v trestnom konaní, s čím sa podľa nej okresný súd nevysporiadal.

Krajský súd uznesením sp. zn. 3 To 128/2011 z 13. marca 2012 odvolanie sťažovateľky v zmysle § 319 Trestného poriadku ako nedôvodné zamietol konštatujúc súladnosť procesu dokazovania prvostupňového konania s ustanoveniami § 2 ods. 10 a 12 Trestného poriadku, ako aj splnenie náležitosti odôvodnenia rozsudku v zmysle požiadaviek ustanovení § 168 Trestného poriadku.

Krajský súd v odôvodnení uznesenia uviedol, že po zrušení pôvodného (v poradí prvého) rozsudku bol prvostupňovému súdu uložený nadriadeným súdom pokyn, aby tento vzhľadom na existenciu dvoch diametrálne odlišných znaleckých posudkov (z odboru cestnej dopravy) k totožnej otázke vykonal dokazovanie oboma znaleckými posudkami a v prípade, že sa nepodarí odlišnosť záverov znaleckých posudkov odstrániť, aby v súlade s ustanovením § 147 Trestného poriadku pribral okresný súd znalecký ústav pre účely ich preskúmania.

Krajský súd vo svojom uznesení z 13. marca 2012 konštatoval, že uvedený pokyn bol prvostupňovým súdom riadne splnený, pričom okresný súd vo svojom rozsudku na závery znaleckého posudku (z odboru cestnej dopravy) pribratého Ústavu súdneho inžinierstva Žilina (ďalej len „ústav“) reagoval.

V odôvodnení uznesenia krajský súd poukázal na jednotlivé výpovede a vykonané dôkazy.

V úvode prezentoval krajský súd výpoveď sťažovateľky a uviedol:

„Obžalovaná A. H. sa od začiatku bráni tým, že k nehode určite nedošlo na priechode pre chodcov s tým, že možno nárazník jej vozidla prekryval priechod, ale rozhodne kolesami na priechode nebola. Keď zbadala cyklistku, ktorá podľa obžalovanej jazdila na bicykli mimo priechodu pre chodcov a na kormidle mala maloleté dieťa, začala prudko brzdiť. Po kolízii s cyklistkou, ktorá z bicykla zoskočila, videla, že táto stojí vedľa chodníka, a keďže na vozidle mala len prasknuté spätné zrkadlo a podľa nej nikto nebol zranený, lebo nepočula cyklistku a ani dieťa kričať od bolesti, nastúpila do vozidla a z miesta kolízie odišla. Domnieva sa, že cyklistka do jej vozidla narazila, ale nevedela povedať či v čase nárazu jej auto stálo, alebo bolo v pohybe.“

V ďalšom bode popísal odvolací súd výpoveď priamej svedkyne (matky poškodeného maloletého dieťaťa):

„Svedkyňa M. N. k priebehu nehody zotrvala na tvrdení, že uvedený deň tlačila bicykel, na ktorom sedel jej syn. Predtým ako prechádzala cez vozovku sa presvedčila, či nejde auto a videla jedno vozidlo, ktoré bolo ďaleko. Prechádzala po prostriedku priechodu pre chodcov, nepočula brzdenie, len pocítila náraz auta do predného kolesa bicykla, pričom ju náraz otočil doľava a koleso bicykla bolo úplne rozbité. Syn z bicykla nespadol, zoskočil,

sadol si do trávy a kričal od bolesti, pretože bol zranený. Potvrdila, že vodička z auta vystúpila, pristúpila k nej a synovi, ktorý od bolesti plakal a nastúpila späť do auta a odišla preč.“

Ďalej krajský súd prezentoval výpoveď druhého priameho svedka, ktorého vyjadrenie konajúce súdy považovali za relevantné. Na tomto mieste krajský súd uviedol:

„Na hlavnom pojednávaní bol vypočutý svedok JUDr. M. B., ktorý zotrval na tvrdení, že z miesta, kde svojim autom zastal, dostatočne videl priebeh dopravnej nehody, keď došlo k zrážke vozidla s osobou vedúcou bicykel. S absolútnou istotou vyhlásil, že k nehode došlo na priechode pre chodcov a auto obžalovanej celými prednými kolesami stálo na priechode. Potvrdil aj to, že obžalovaná z auta vystúpila, zisťovala, či je niekto zranený a následne svojim autom odišla. Svedok zotrval aj na tvrdení, že vozidlo obžalovanej dlho brzdilo kým zastalo.“

Krajský súd v odôvodnení uznesenia prezentoval ako relevantné závery znaleckého posudku znalca z odboru cestnej dopravy pribratého do konania orgánmi činnými v trestnom konaní, kde uviedol:

„V posudku znalec konštatoval, že k nehode došlo na priechode pre chodcov z dôvodov, že motorové vozidlo zanechalo brzdnú stopu, pričom vzhľadom na konštrukčné riešenie vozidla brzdné stopy zanechali zadné kolesá. Zvažoval aj to, že brzdné stopy zanechali predné kolesá a konštatoval, že k stretu došlo na priechode pre chodcov, aj keď v inej jeho šírke. Uvažoval aj o dvoch alternatívach prechodu cyklistky cez vozovku (to, že na bicykli jazdila a aj to, že ho tlačila) a pre obe alternatívy dospel k záveru, že príčinou nehody bola nesprávna technika jazdy vodičky motorového vozidla t. j. obžalovanej. Nepripustil možnosť, že brzdnú stopu zanechali predné kolesá, ale aj keby tomu tak bolo, podľa znalca k stretu by došlo maximálne vo vzdialenosti jeden meter pred priechodom.“

K druhému znaleckému posudku znalca z odboru cestnej dopravy, predloženému obhajobou krajský súd uviedol:

„Odvolaciemu súdu bol dňa 1.10.2009 obžalovanou doručený znalecký posudok znalca Ing. J. Z., ktorý bol vypracovaný na podnet obhajoby a v záveroch ktorého znalec uviedol, že podľa jeho zistení k stretu bicykla s autom došlo 1,7 metra pred vyznačeným

priechodom pre chodcov, nakoľko brzdne stopy zanechali predné kolesá vozidla a vozidlo zanechalo brzdne stopy počas plného brzdného spomalenia.

Zhodne ako Ing. J. K. považuje tvrdenie svedka JUDr. M. B., že videl priebeh dopravnej nehody z technického hľadiska za neprijateľné.

Rozdielne od znaleckého posudku Ing. J. K. konštatuje, že technika jazdy auta bola v čase nehody v súlade s pravidlami cestnej premávky, nakoľko cyklistka svojim spôsobom prechodu cez vozovku vytvorila vodičke z technického hľadiska prekážku náhlu a vodička nemohla dopravnej nehode zabrániť.“

Krajský súd s dôrazom poukázal na znalecký posudok ústavu pribratého okresným súdom v súlade s jeho pokynom (vzhľadom na odlišné závery zmienených znaleckých posudkov z odboru cestnej dopravy, teda pre účely vypracovania „objektívneho posudku“).

Krajský súd odkázal na tieto ťažiskové závery znaleckého posudku ústavu vykonaného aj priamym výsluchom na hlavnom pojednávaní:

«Vodička v prípade rýchlosti 52,1 km/hod. by pri danej oneskorenej reakcii 0,5 sekundy stále nemala možnosť zabrániť dopravnej nehode.

V prípade variantu A (cyklistka bicykel tlačila vedľa seba): by vodička pri danej oneskorenej reakcii 0,5 sekundy zabránila dopravnej nehode v prípade, že by vozidlo viedla rýchlosťou o 2 km/hod, nižšou ako počas nehodového deja. Ak vychádzame z rýchlosti 57 km/hod. tak by sa musela pohybovať rýchlosťou 55 km/hod. a ak by sa pohybovala rýchlosťou 52,1 km/hod. tak by musela ísť rýchlosťou 50,1 km/hod.

V prípade variantu B (cyklistka sedela na bicykli a prechádzala tak vozovku): by sa vodička pre zabránenie musela pohybovať rýchlosťou cca o 8 km/hod. nižšou ako počas nehodového deja. Na otázku obhajcu znalec uviedol: „vzdialenosť zrážky 90 cm od začiatku prechodu pre chodcov bola v prípade variantu A) podľa údajov zameraných na mieste dopravnej nehody ako aj zohľadnením charakteru poškodením vozidla a bicykla pričom sa jedná o minimálnu vzdialenosť a skutočná vzdialenosť mohla byť aj väčšia“.»

Krajský súd upriamil pozornosť na podľa jeho vyjadrenia jednoznačný záver znaleckého posudku pribratého ústavu:

„V oboch variantoch priebehu nehodového deja by vodička vozidla V. dopravnej nehode zabránila takým spôsobom, ak by reagovala na chodkyňu resp. na bicyklistku skôr

(o cca 0,1 s - v prípade variantu A) a cca 0,45 s -v prípade variantu B)). V prípade variantu A) reagovala vodička vozidla V. na chodkyňu tlačiacu bicykel v okamihu, kedy sa od bicyklistky nachádzala cca 32,3 m. Ak by vodička v čase tesne pred týmto okamihom sledovala dopravnú situáciu odkiaľ vstupovala chodkyňa tlačiacu bicykel, potom mala technickú možnosť reagovať o cca 0,5 sekundy skôr. V takomto prípade mohla vodička vozidla V. dopravnej nehode zabrániť skoršou reakciou.“

Krajský súd na tomto mieste dodal, že otázka, či rýchlosť 57 km/h v začiatku nehodového deja (aj keď na danom úseku bola v inkriminovanom čase povolenou maximálnou hranicou rýchlosť 60 km/h) v blízkosti riadne označeného priechodu pre chodcov bola rýchlosťou primeranou, je otázkou právneho posúdenia.

K odvolacím námietkam sťažovateľky týkajúcim sa znaleckého dokazovania v odbore zdravotníctvo krajský súd uviedol:

„Čo sa týka ďalšieho odvolacieho dôvodu a znaleckého posudku MUDr. M. M., odvolací súd dodáva, že znalec bol vypočítaný na hlavnom pojednávaní dňa 15.1.2009 (!) a vo vzťahu k posudku obhajoba námietky nemala. Po zrušení veci krajským súdom z dôvodu vyjasnenia odlišných stanovísk dvoch znalcov z odboru dopravy, obhajoba zadovážila do spisu odborné vyjadrenie znalca MUDr. J. S., ktoré bolo na hlavnom pojednávaní oboznámené, pričom obhajoba nežiadal o výsluch znalca a tiež opätovne nežiadal o vyjadrenie k tomuto odbornému vyjadreniu stanovisko znalca MUDr. M. M., pričom je potrebné konštatovať, že súd prvého stupňa sa so závermi odborného vyjadrenia v kontexte so závermi znalca MUDr. M. M. riadne, dôsledne a podrobne vysporiadal (str. 14-15 rozsudku) a s týmito závermi sa stotožňuje aj nadriadený súd.“

Okresný súd vo svojom rozsudku sp. zn. 1 T/229/2008 z 10. januára 2011 v spomínanej argumentácii (s. 14 – 15 rozsudku) uviedol, že závery odborného vyjadrenia znalca z odboru zdravotníctva predloženého obhajobou v konfrontácii s ďalšími zhromaždenými dôkazmi neobstoja. V prvom rade okresný súd poukázal na to, že tieto závery ani nie sú v podstatných skutočnostiach rozporné so závermi znaleckého posudku obstaraného orgánmi činnými v trestnom konaní a že toto odborné vyjadrenie obstarané obhajobou konštatuje iba pravdepodobnosť vzniku zranení poškodeného následkom nepriameho násillia (pádom z bicykla), pričom znalec v ňom sám uvádza, že takýto záver by

usudzoval, pokiaľ by nepoznal výpovede svedkov, ktoré naopak podľa názoru okresného súdu jednoznačne a bez akýchkoľvek pochybností potvrdzujú vznik zranenia poškodeného pôsobením priameho násillia pri dopravnej nehode. Okresný súd upozornil, že aj v súvislosti s uvedeným konštatovaním však vzbudzuje pochybnosti o nezáujatosti znalca v prospech sťažovateľky, jeho ďalšie tvrdenie, nápadne konformné s obranou sťažovateľky, a síce že je pravdepodobné, že poškodený spadol na ľavú končatinu neskoršie (čo považoval okresný súd za absurdné tvrdenie). Okresný súd zdôraznil, že tvrdenie tohto znalca o nepravdepodobnosti vzniku uvedeného zranenia pôsobením priameho násillia z dôvodu nezaznamenania vonkajších prejavov na koži predlaktia v mieste zlomeniny poškodeného vyvracia konštatovanie znalca príbratého orgánmi činnými v trestnom konaní, a síce že uvedené zranenie mohlo vzniknúť aj pri priamom náraze, a to bez rany s podliatinou.

Krajský súd svoje stanovisko k predmetným odvolacím námietkam argumentačne uzavrel takto: *„Predmetná trestná vec okresného súdu bola opätovne na podklade odvolania obžalovanej predložená krajskému súdu a to dňa 30.8.2011 (!). Z dôvodu ochorenia obžalovanej bol termín verejného zasadnutia určený na 13.3.2012. Dňa 9.3.2012 (dva dni pre termínom zasadnutia) obhajca predložil nový znalecký posudok ohľadne zranení poškodeného mal. R. N. vypracovaný MUDr. M. B., v ktorom znalec konštatoval, že ani v znaleckom posudku MUDr. M. M. a ani v posudku MUDr. J. S. nie sú bližšie popísané lomné línie zlomenín oboch kostí, pričom z RTG snímky - ktorá podľa jeho názoru už je zoskartovaná by sa táto skutočnosť preukázala, ale bez snímky RTG nie je možné presne určiť mechanizmus vzniku zranení poškodeného maloletého. Vyslovil skôr presvedčenie, že zranenie maloletého mohlo byť spôsobené dopadom resp. pádom z bicykla na zem. Teda i napriek tomu, že konštatuje, že bez snímky RTG nie je možné bližšie určiť mechanizmus zranení poškodeného - uvádza, že pravdepodobne toto vzniklo pádom na zem. (!) Zároveň vyčíta MUDr. M. M., že znalecký posudok vypracoval 2 mesiace po dopravnej nehode, ale sám znalec MUDr. M. B. posudok vypracoval po 8 rokoch od dopravnej nehody.(!)*

K uvedenému krajský súd dodáva, že znalec MUDr. M. M. mal k dispozícii lekársku správu s popisom RTG snímok z chorobopisu č. 2036/2004 a preto znalecký posudok vypracovaný len dva mesiace po dopravnej nehode považuje za správny, objektívny a tiež sa

stotožňuje s odôvodnením rozsudku súdu prvého stupňa v časti, v ktorej rozobral závery týkajúce sa zranení poškodeného maloletého R. N.“

Odvolávajúc sa na jednotlivé prezentované dôkazné východiská krajský súd formuloval čiastkový skutkový záver, a síce že sťažovateľka viedla vozidlo rýchlosťou 57 km/h na začiatku nehodového deja nachádzajúc sa pritom na úseku označenom jednak zvislou, tak aj vodorovnou značkou ako priechod pre chodcov, pričom nevenovaním sa plne vedeniu vozidla (nesledovaním situácie v cestnej premávke) a neprispôbením rýchlosti jazdy svojim schopnostiam a vlastnostiam vozidla a tiež okolnosti výskytu priechodu pre chodcov v tesnej blízkosti porušila ustanovenia § 4 ods. 2 písm. c) a § 15 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 315/1996 Z. z. o premávke na pozemných komunikáciách v znení neskorších predpisov. Vychádzajúc z uvedeného kvalifikoval krajský súd rozhodnutie okresného súdu, ktorým uznal sťažovateľku vinnou z označených trestných činov, ako vecne správne.

Úlohou ústavného súdu bolo predovšetkým posúdiť, či výkon právomoci krajského súdu, konkrétne kvalita obsahu jeho rozhodnutia, zodpovedá požiadavkám kladeným konštantnou judikatúrou ústavného súdu na odôvodnenia rozhodnutí všeobecných súdov.

Krajský súd vo svojom uznesení konštatoval, že po zrušení predchádzajúceho rozsudku bolo okresným súdom dokazovanie doplnené v potrebnom rozsahu v súlade s pokynmi odvolacieho súdu a v súlade so zásadou náležitého zistenia skutkového stavu zakotvenou v § 2 ods. 10 Trestného poriadku. Krajský súd považoval prvostupňové rozhodnutie za dostatočne odôvodnené, zodpovedajúce požiadavkám vyplývajúcim z § 168 Trestného poriadku, preto sa naň v podrobnostiach odvolal. Napriek takto zvolenému postupu neopomenul krajský súd ústavné limity, ktoré musí dodržiavať pri odôvodňovaní svojich rozhodnutí každý súd vrátane odvolacieho súdu. Preto na zdôraznenie správnosti prvostupňového rozhodnutia doplnil podrobnú argumentáciu reflektujúcu na základné argumentačné východiská odvolania sťažovateľky.

Krajský súd kvalifikoval postup okresného súdu, ktorý formuloval podrobné a zároveň logické myšlienkové úvahy spojené s posudzovaním a hodnotením jednotlivých

znaleckých posudkov a výpovedí svedkov, ako zodpovedajúci zásade voľného hodnotenia dôkazov (§ 2 ods. 12 Trestného poriadku) poukazujúc pritom na skutočnosť, že prvostupňový súd zohľadnil oba znalecké posudky z odboru cestnej dopravy (tak znalecký posudok obstaraný orgánmi činnými v trestnom konaní, ako aj znalecký posudok obstaraný obhajobou) a pre posúdenie ich objektívnosti obstaral v súlade s pokynom odvolacieho súdu znalecký posudok ústavu, ktorým formulovaný variant dopravnej nehody považoval za jednoznačný a dostatočne preukázaný, ktorý si ako taký pre účely ustálenia skutkového stavu osvojil a na základe ktorého vyvodil skutkový záver ako východiskový základ pre svoje rozhodnutie.

Krajský súd podporil aj záver prvostupňového súdu, ktorým tento vyvrátil obhajobu sťažovateľky týkajúcu sa otázky vzniku zranení poškodeného, ktorú opierala sťažovateľka o ňou obstarané odborné stanovisko znalca z odboru zdravotníctva. Krajský súd na tomto mieste poukázal na časť odôvodnenia prvostupňového rozsudku, kde okresný súd podrobne interpretoval a vyhodnotil nedôveryhodnosť a zároveň vecnú nesprávnosť záverov tohto stanoviska, a to jednak v kontexte relevantných svedeckých výpovedí, ako aj v kontexte záverov znaleckého posudku znalca pribratého orgánmi činnými v trestnom konaní.

Krajský súd teda na relevantné odvolacie námietky sťažovateľky reagoval a v odôvodnení svojho rozhodnutia sa s nimi primeraným spôsobom vysporiadal.

Podľa názoru ústavného súdu krajský súd v napadnutom uznesení (aj prostredníctvom odôvodnenia prvostupňového rozsudku) zrozumiteľne a bez zjavných logických protirečení vysvetlil svoj skutkový a tomu zodpovedajúci právny záver, čím ako súd odvolací poskytol dostatočnú ochranu základným právam sťažovateľky.

Napadnuté uznesenie krajského súdu nenesie znaky svojvoľnosti ani arbitrárnosti, obsahuje dostatočne náležité a zrozumiteľné vysvetlenie svojich skutkových a právnych záverov vo vzťahu ku kontextu odvolacích námietok sťažovateľky. Ústavný súd v takýchto prípadoch nemá žiaden dôvod a ani oprávnenie na prehodnocovanie záverov všeobecného súdu.

Samotná skutočnosť, že si krajský súd neosvojil interpretáciu výsledkov dokazovania a ich právne posúdenie z pohľadu sťažovateľky, nemôže ešte viesť k záveru o porušení

základných práv sťažovateľky garantovaných čl. 46 ods. 1 ústavy a čl. 36 ods. 1 listiny a jej práva garantovaného čl. 6 ods. 1 dohovoru.

Uznesenie krajského súdu tak zodpovedá požiadavkám kladeným konštantnou judikatúrou ústavného súdu na odôvodnenia rozhodnutí všeobecných súdov, a ústavný súd preto konštatuje kvalitu jeho rozhodnutia ako súladnú s obsahom označených článkov ústavy, listiny a dohovoru.

Podľa judikatúry ústavného súdu ak preskúmanie namietaného postupu, resp. rozhodnutia všeobecného súdu v rámci predbežného prerokovania vôbec nesignalizuje možnosť porušenia základného práva alebo slobody sťažovateľa, reálnosť ktorej by bolo potrebné preskúmať po prijatí sťažnosti na ďalšie konanie, ústavný súd považuje takúto sťažnosť za zjavne neopodstatnenú (I. ÚS 66/98, II. ÚS 101/03, II. ÚS 104/04).

Vychádzajúc zo svojich záverov ústavný súd pri predbežnom prerokovaní sťažnosť sťažovateľky odmietol podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde ako zjavne neopodstatnenú.

Ústavný súd vzhľadom na svoje závery rozhodol tak, ako to je uvedené vo výroku tohto rozhodnutia.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 11. júna 2013